2

INFORMATOR

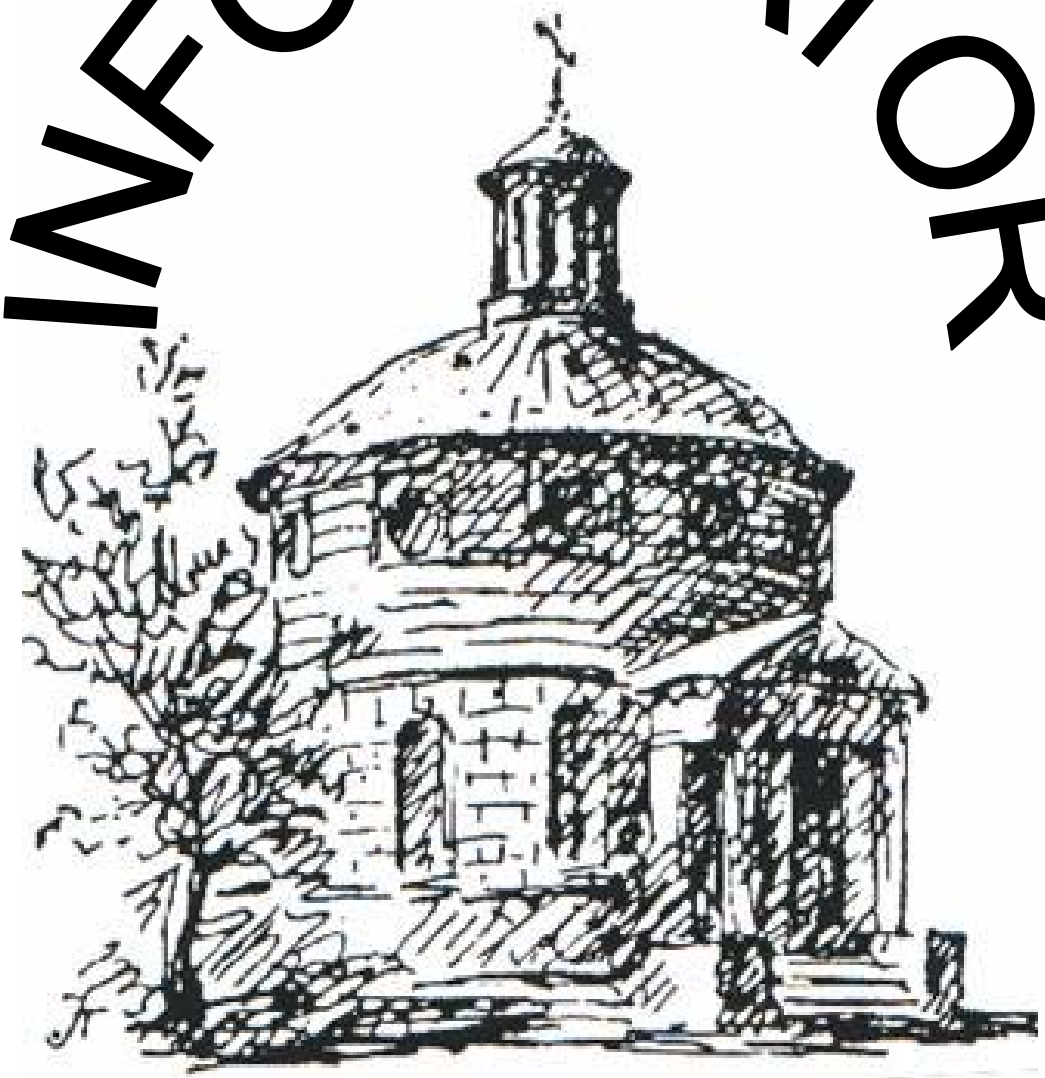

PARAFII EWANGELICKO-AUGSBURSKIEJ ŚWIĘTEJ TRÓJCY W WARSZAWIE

WIELKANOC 2009

Nr 2(47)2009
www.trojca.waw.pl

Drogi Zborze!

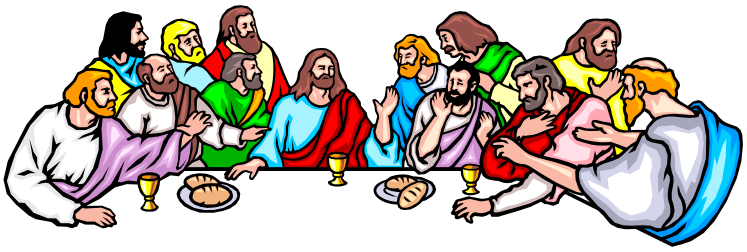

Pragnę w imieniu Rady Parafialnej naszej Parafii, złożyć najlepsze życzenia z okazji nadchodzącego Wielkiego Tygodnia oraz Świąt Wielkanocy. Ten szczególny czas pozwala nam podjąć w naszym rozmyślaniu fundamentalne tematy objawione w Piśmie Świętym. Czynimy to w liturgii, podczas parafialnych spotkań oraz w zaciszu naszych domów.

Niech tegoroczne Święta nas wzruszą, wzbogacą w dobre doświadczenia ze Słowem Bożym. Niech miłosierny Bóg obdaruje nas swymi łaskami i niech spełni się w naszym życiu zawołanie psalmisty: „Niech się ukaże sługom twoim dzieło twoje, a majestat twój synom ich!" (Ps 90,16)

Wszystkim życzę zdrowych, spokojnych, radosnych Świąt. Niech wielkanocne pozdrowienie „Chrystus zmartwychwstał!", będzie dla nas dobrą nowiną i rozraduje nas. Usunie wszelki smutek, lęk i niepewność, abyśmy mogli z radością odpowiadać: „On prawdziwie zmartwychwstał!"

Siostry i Bracia w Chrystusie, minął pierwszy kwartał 2009 roku. W kolejnym numerze naszego Informatora Parafialnego pragniemy przypomnieć ważne wydarzenia z tego okresu. Spodziewamy się, że będą one miały znaczące następstwa w szerokiej i dłuższej perspektywie. Nasze oczekiwania wiążemy między innymi z uchwałami Zgromadzenia Parafialnego, prezentacją książki „Ewangelicy w dziejach Warszawy", decyzjami pozwalającymi na kontynuowanie restrukturyzacji „Tabity"

Niech mi więc będzie wolno, w imieniu Rady Parafialnej podziękować Członkiniom i Członkom Zgromadzenia Parafialnego za zaangażowaną obecność na ostatnim posiedzeniu Zgromadzenia. Wasz udział w wielogodzinnym posiedzeniu odzwierciedla zainteresowanie żywotnymi sprawami naszej Parafii. To nas, Radę Parafialną, mobilizuje i motywuje do dalszych działań, dodaje odwagi. Jesteśmy Wam wdzięczni za wszystkie życzliwe i konstruktywne głosy. Dziękujemy za krytyczne i obiektywne spojrzenie.

Cieszymy się z różnych aktywności w naszej Parafii oraz aktywności rozwijanych przy naszej Parafii. Spotkanie Rady Parafialnej z ich przedstawicielami, pozwoliło na wymianę doświadczeń. Mogliśmy zauważyć ważność tych aktywności, określić ich potencjał, wyrazić wzajemne oczekiwania, nakreślić pola możliwego oraz potrzebnego współdziałania.

Dziękujemy wszystkim zaangażowanym w różnorakie aktywności. Bez nich, życie Parafii byłoby ubogie, pozbawione ciekawej oferty dla szukających swojego miejsca w życiu Wspólnoty.

Nie twierdzimy, że istniejące aktywności wychodzą naprzeciw oczekiwaniom wszystkich. Natomiast możemy sobie nawzajem pomóc w poznaniu wzajemnych oczekiwań przez szczery, konstruktywny, parafialny dialog.

Dialog nie załatwia wszystkiego, ale z pewnością bardzo wiele otwiera, pozwala określić możliwości. Dialog Jezusa z uczniami idącymi do Emaus, pokazuje nam jedną z najbardziej znaczących rozmów, która zmieniła uczniów, odsłoniła zupełnie nową perspektywę.

Niech doświadczenie wspólnej drogi ze Zmartwychwstałym, zmienia również nas oraz odsłoni nam dobrą perspektywę, w której będzie miejsce dla Boga, rodziny, bliźnich, pracy, odpoczynku, właściwego brania i dzielenia się, znoszenia cierpienia, ale także umiejętnego przyjmowania sukcesów w naszym życiu.

Z najlepszym życzeniem pokoju Bożego, oddany Wam w Panu

Ks. Piotr Gaś

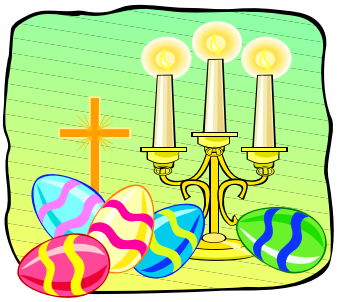

Drodzy Czytelnicy!

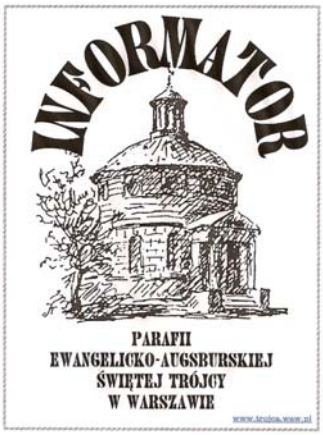

10 lat temu, na Wielkanoc 1999 roku ukazał się pierwszy numer **„Informatora Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Świętej Trójcy w Warszawie”** w obecnej formie.

Wcześniej ukazywały się różne formy *Informacji Parafialnych* w druku - choć nie było komputerów, drukarek ani kserokopiarek. Była natomiast cenzura, trudności z papierem i wcale nie było łatwe wydawanie jakiejkolwiek publikacji parafialnej. Dlatego ukazywały się takie *Informatory* nieregularnie, a parafialni „redaktorzy” musieli pokonywać wiele przeszkód, aby wydać choćby kilkustronicowe informacje o wydarzeniach w Parafii w druku.

Dzisiaj nie ma już tych przeszkód. Staramy się, aby 4-5 razy w roku przygotować zestaw informacji o tym co dzieje się w Parafii, dane statystyczne, podać specjalne ogłoszenia, wspomnieć jakieś wydarzenia sprzed lat, czy też przypomnieć historię różnych obiektów parafialnych.

Dziś oddajemy Państwu już 47 numer.

W ciągu tych dziesięciu lat pojawiały się też **specjalne wydania** *Informatora* poświęcone tematycznie konkretnym wydarzeniom: nr 1(13)2002 wydano z okazji otwarcia nowej części „Tabity”, nr 2(37)2007 był poświęcony Szkole Żeńskiej im. Anny Wazówny, nr 5(40)2007 był poświęcony 25-leciu współpracy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Świętej Trójcy w Warszawie z Diakonią Amsterdamska, a w ubiegłym roku ukazało się specjale wydanie *Informatora* nr 2(43)2008 z okazji 230-lecia poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę kościoła Świętej Trójcy i 50-lecia poświęcenia kościoła po odbudowie ze zniszczeń wojennych.

Redaktorzy parafialni nie są profesjonalistami i na pewno naszemu *Informatorowi* daleko do doskonałości. Staramy się jednak o to, aby zamieszczać materiały nie tylko informacyjne, ale i teksty nadesłane przez parafian, przybliżać różne formy działalności stowarzyszeń i kół działających przy parafii. Staramy się w miarę możliwości poprawiać jakość druku.

Przy okazji tej skromnej rocznicy chciałabym serdecznie podziękować wszystkim osobom, które przez te 10 lat współtworzyły *Informator*, a więc przede wszystkim autorom tekstów, redaktorom, korektorom, wszystkim, którzy pomagali w kserowaniu, składaniu, zszywaniu poszczególnych egzemplarzy; dziękuję księżom za teksty, pomoc, wspieranie i zachętę do dalszej pracy.

Chciałabym też tą drogą podziękować wszystkim ofiarodawcom. Ofiary pieniężne, które Państwo składają na rzecz *Informatora* pozwalają pokryć częściowo koszty papieru i druku.

Zapraszam do czytania *Informatora*, ale także do jego współtworzenia: ciekawe wspomnienia, sprawozdania z uczestnictwa w wydarzeniach związanych z naszym Kościołem, lub sylwetki osób znanych, zasłużonych: uczonych, artystów, pisarzy, którzy wywodzą się z naszej parafii, lub byli z nią związani. Wasze materiały wzbogacają wiedzę o naszej Parafii i Kościele.

Dziękuję.

Aldona Karska
Odpowiedzialna za redakcję Informatora Parafii Świętej Trójcy

ZGROMADZENIE PARAFIALNE

W niedzielę, 22 lutego po głównym nabożeństwie odbyło się sprawozdawcze Zgromadzenie Parafialne. Uczestniczyły w nim 122 osoby. Po przyjęciu porządku obrad i przyjęciu protokołu z poprzedniego Zgromadzenia przedstawiono część sprawozdawczą.

Sprawozdanie merytoryczne było rozesłane drogą elektroniczną członkom Komitetu Parafialnego, przewodniczącym komisji, a także wydrukowane i wyłożone na ławkach, dlatego w swoich wystąpieniach streszczono tylko główne zagadnienia poruszane w sprawozdaniu. Sprawozdanie finansowe i preliminarz omówiono wyświetlając na ekranie. Kurator Parafii p. Andrzej Weigle podziękował wszystkim Parafianom angażującym się w pracę Parafii.

Najważniejszymi zadaniami Rady w minionym okresie było uporządkowanie wszystkich spraw, w tym dostosowanie funkcjonowania Parafii do porządku prawnego. W EOD „Tabita" wprowadzone zostały nowe regulaminy, zatrudniona została zewnętrzna firma księgowa, z pełną analityką. Rada wprowadziła nowy Regulamin Cmentarza i Cennik

Cmentarny. Zakończył się remont Kaplicy Halpertów (pozostały tylko schody), dzięki wielkiemu zaangażowaniu członkini Rady Parafialnej inż. Elżbiety Maliszewskiej. W miarę możliwości prowadzi się także prace remontowe kamienicy przy ul. Kredytowej 4. Porządkowana jest też kartoteka parafialna.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej pan Michał Kleinschmidt przedstawił sprawozdanie i złożył wniosek o udzielenie absolutorium Radzie Parafialnej. Zgromadzenie Parafialne zatwierdziło roczne sprawozdanie Proboszcza i Rady Parafialnej za rok 2008, a także zatwierdziło sprawozdania finansowe Parafii i EOD Tabita za rok 2008. Zgromadzenie Parafialne udzieliło Radzie Parafialnej absolutorium zgodnie z wnioskiem Komisji Rewizyjnej.

Sekretarz Rady przedstawiła Zgromadzeniu wnioski płynące z postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie Wydział V Cywilny z dnia 25 listopada 2008 r. wydanego w sprawie dotyczącej „serka wolskiego". Sąd Okręgowy orzekający w sprawie wpisu roszczeń firmy Glob Tower do „serka wolskiego" orzekł, że zbycie nieruchomości parafialnej było nieważne. W uzasadnieniu orzeczenia sąd podkreślił istotną rolę Zgromadzenia Parafialnego dla zbycia nieruchomości wskazując, iż to Zgromadzenie Parafialne podejmuje uchwały o zbyciu, nabyciu i zamianie nieruchomości parafialnych, a proboszcz parafii jedynie reprezentuje ją na zewnątrz. Sąd stwierdził, że ani proboszcz, ani proboszcz pomocniczy nie mają prawa do podejmowania decyzji (w tym: udzielania pełnomocnictw) dotyczących zarządzania i rozporządzania majątkiem parafii.

Sekretarz Rady zaproponowała, aby Zgromadzenie jednoznacznie wypowiedziało się na temat czynności prawnych dokonanych do tej pory w sprawie „serka wolskiego" oraz nieruchomości przy ul. Emilii Plater 7, co do których powstały dokumenty naruszające prawo. Zgromadzenie Parafialne podjęło następującą uchwałę:

Jako, że miały miejsce przypadki dokonywania czynności prawnych z naruszeniem prawa, z naruszeniem kompetencji organów Parafii, a także na jej szkodę, Zgromadzenie Parafialne - jako wyłącznie właściwy organ Parafii w sprawach dotyczących rozporządzania mieniem Parafii i we wszystkich sprawach dotyczących nieruchomości parafialnych - zatwierdzając nabycie przez Parafię prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej przy ulicy Wolskiej w Warszawie, oznaczonej w rejestrze gruntów jako działki ewidencyjne nr 2/2 i 2/6, w drodze ugody zawartej w dniu 9 czerwca 2005 r. przed Pierwszym Zespołem Orzekającym Komisji Regulacyjnej w sprawach objętych wnioskami o sygnaturach akt: W.KR-I-3621/IV/92/95, W.KR-I-3621/IV/94/95, W.KR-I-3621/IV/95/95, W.KR-I-3621/IV/96/95, W.KR-I-3621/IV/97/95, W.KR-I-3621/IV/614/96 i w zamian za roszczenia, których te wnioski dotyczyły, Zgromadzenie Parafialne jednocześnie odmawia zatwierdzenia następujących czynności:

1) *udzielenia w dniu 20 maja 1999 r. pełnomocnictwa proboszczowi pomocniczemu - ks. Sławomirowi Sikorze przez proboszcza - ks. Włodzimierza Nasta;*

2) *udzielenia przez proboszcza pomocniczego – ks. Sławomira Sikorę pełnomocnictwa Józefowi Lubienieckiemu i Maciejowi Osowickiemu, sporządzonego w formie aktu notarialnego w dniu 21 maja 1999 r. przed notariuszem w Warszawie Januszem Rudnickim (Rep. A nr 4520/99);*

3) *podpisania umowy zlecenia przez proboszcza pomocniczego ks. Sławomira Sikorę z Józefem Lubienieckim i Krzysztofem Dębskim, sporządzonej w formie aktu notarialnego w dniu 21 maja 1999 r. przed notariuszem w Warszawie Januszem Rudnickim (Rep. A nr 4524/99);*

4) *podpisania przedwstępnej umowy sprzedaży prawa wieczystego użytkowania nieruchomości położonej przy ulicy Wolskiej w Warszawie, sporządzonej przed notariuszem w Warszawie Januszem Rudnickim w dniu 14 listopada 2006 r. (Rep. A nr 17023/2006);*

5) *podpisania aneksu do przedwstępnej umowy sprzedaży prawa wieczystego użytkowania nieruchomości sporządzonego przed notariuszem w Warszawie Barbarą Wróblewską w dniu 11 stycznia 2007 r. (Rep. A nr 296/2007);*

6) *podpisania umowy sprzedaży prawa wieczystego użytkowania nieruchomości sporządzonej przed notariuszem w Olsztynie Marią Smólską w dniu 27 sierpnia 2007 r. (Rep. A nr 9185/2007).*

Zgromadzenie Parafialne stwierdza, iż wymienione wyżej pod numerami od 1 do 6 czynności zostały dokonane z naruszeniem przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko–Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Zasadniczego Prawa Wewnętrznego oraz innych aktów regulujących działanie Parafii, w szczególności zaś bez wiedzy i zgody Zgromadzenia Parafialnego, wobec czego czynności te są nieważne i nie wywierają w stosunku do Parafii żadnych skutków prawnych.

Z opisanych wyżej względów Zgromadzenie Parafialne odmawia także zatwierdzenia udzielenia przez proboszcza – ks. Włodzimierza Nasta pełnomocnictwa Józefowi Lubienieckiemu i Maciejowi Osowickiemu, sporządzonego w formie aktu notarialnego w dniu 30 kwietnia 1999 r. przed notariuszem w Warszawie Ewą Jarmużewską (Rep. A nr 1382/99).

Olga Sztejnert, Aldona Karska

ZMIANY PERSONALNE W EOD „TABITA"

Rada Parafialna informuje, ze w dniu 19. 03. 2009 r. dr Wojciech Boratyński zrezygnował z funkcji dyrektora EOD „Tabita". Obowiązki dyrektora powierzono pani Małgorzacie Kalińskiej.

21 marca w obecności proboszcza i przedstawicieli Rady Parafialnej odbyły się na terenie EOD „Tabita" spotkania pani Dyrektor z pensjonariuszami i pracownikami.

Pani **mgr Małgorzata Kalińska** jest ekonomistką. Od wielu lat pełni kierownicze stanowiska w dużych placówkach służby zdrowia w Warszawie.

NAGŁOŚNIENIE W KOŚCIELE

Z radością informujemy, że zgodnie z planem udało się zakończyć instalację nowego nagłośnienia w kościele Św. Trójcy. Tym samym zastąpiliśmy nowoczesnym sprzętem (na miarę XXI wieku), mocno już zużyte urządzenia, które służyły nam ok. 50. lat. Dzięki nowemu nagłośnieniu nie tylko poprawiła się słyszalność oraz estetyka kościoła, ale możliwe jest także rozszerzenie zakresu jego wykorzystywania.

O planach z tym związanych będziemy informować Państwa na bieżąco.

Radość z tego faktu zakłóca jednak zbliżający się termin rozliczenia finansowego. Jak Państwo pamiętają, Rada Parafialna zaproponowała wspólne ufundowanie zakupu, jako wyrazu naszej wdzięczności za 230. lecie naszego kościoła. Potwierdzeniem przyjęcia tego apelu przez naszych parafian i przyjaciół Parafii Św. Trójcy są dokonywane wpłaty na ten cel. Do dnia dzisiejszego zebraliśmy ok. 30 tys. złotych, to jest ok. 1/3 wymaganej kwoty. Wszystkim, którzy złożyli swoje ofiary z całego serca, w imieniu całego zboru dziękujemy !

Ofiara na cele nowego nagłośnienia
Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego
Świętej Trójcy w Warszawie
100 zł

Z wyrazami wdzięczności
proboszcz parafii **kurator parafii**

ks. Piotr Gaś *Andrzej Weigle*

Warszawa, 2008/2009

Ośmielamy się jednak prosić o dalsze wsparcie, zarówno tych, którzy nie mieli jeszcze okazji włączyć się do naszej akcji, jak i tych którzy dokonali już wpłat na ten cel. Przypominamy, że można to uczynić wrzucając pieniądze do specjalnej puszki w kościele lub przelewem na konto parafialne, koniecznie z dopiskiem „darowizna na cele kultu religijnego – nagłośnienie kościoła" (umożliwiającym odpisanie tej kwoty od podatku).

Zwracamy się też z prośbą o pomoc w dotarciu do firm, które byłyby gotowe współsponsorować nasze nagłośnienie (ale także inne realizowane przedsięwzięcia takie jak koncerty czy festiwale), np. w zamian za reklamę. Zainteresowanych prosimy o kontakt z kancelarią parafialną

Z wyrazami szacunku

Rada Parafialna Parafii Św. Trójcy

KAPLICA HALPERTÓW PO REMONCIE

W adwentowym numerze Informatora pisałam już o trwającym remoncie Kaplicy Halpertów na naszym cmentarzu przy ul. Młynarskiej. Teraz uzupełniam. Ponieważ okazało się, że zakres robót musi być większy, wystąpiliśmy w listopadzie o zwiększenie kwoty dotacji do Stołecznego Konserwatora Zabytków i przyznano nam dodatkowe 64000zł.

KAPLICA HALPERTÓW

Intensywne prace wewnątrz kaplicy: renowacja sztukaterii drewnianego stropu kasetonowego wraz z nowym mocowaniem rozet, montaż konstrukcji stalowej na poddaszu odciążającej istniejącą konstrukcję drewnianą, malowanie okien, demontaż tymczasowego stropu, malowanie ścian, konserwacja rzeźby Chrystusa i sztukaterii nad nią zakończyły się w grudniu. Prace konserwatorskie prowadzone były przez pana Mariusza Makowieckiego, budowlane przez inż. Pawła Zdanowicza a elektryczne przez inż. Zbigniewa Omieckiego.

22. grudnia. 2008 r. odbył się komisyjny odbiór prac przy udziale przedstawicieli Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Stołecznego Konserwatora Zabytków. Niestety nie udało się w założonym terminie wykonać montażu wcześniej zdemontowanych (do wykonania izolacji ściany fundamentowej) schodów wejściowych i podestu z kolorowej kompozycji lastrikowej. Zostało nam to wpisane do protokołu odbiorowego i musieliśmy do końca grudnia zwrócić część dotacji (ok. 30 000 zł). Ale za poradą życzliwych nam urzędników, wystąpiliśmy do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z prośbą o aneksowanie umowy i zgodę na przesunięcie terminu zakończenia schodów do 30 kwietnia 2009 r. Ponieważ nasze działania przy kaplicy zostały docenione przez służby konserwatorskie a podlegające aneksowaniu roboty stanowią ok 2% wartości prac taką zgodę otrzymaliśmy !

Trudnym momentem było rozliczenie otrzymanych dotacji. Musieliśmy złożyć w określonym terminie dwa sprawozdania: do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz do Stołecznego Konserwatora Zabytków. Czasu było niewiele, niedotrzymanie terminu groziło karami umownymi i co gorsza, utratą na 5 lat prawa do ubiegania się o dotacje z budżetu miasta.

Łącznie na chwilę obecną (bez wspomnianych schodów) wysokość wykorzystanych dotacji na prace konserwatorskie wyniosła ponad 992 000 zł., a nasz udział własny 8 000 zł. Oczywiście w rzeczywistości ponieśliśmy wyższe koszty np za wynagrodzenie nadzoru, koszty energii, wody, wywozu śmieci, ksero dokumentacji wykonawczej i rozliczeniowej.

Sprawa, jakże koniecznego, remontu Kaplicy Halpertów pojawiła się niespodziewanie pod koniec 2007 r. pod wpływem chwili i okazji, a w efekcie okazało się, że uzyskaliśmy tak wiele.

Teraz szykujemy się do uroczystości otwarcia kaplicy po remoncie, która jest zaplanowana na Wielką Sobotę 11.04.2009r.

Elżbieta Maliszewska

TO BYŁ TYDZIEŃ…
WSPOMNIENIA Z RODZINNEGO ZIMOWISKA W JAWORNIKU

W pierwszą sobotę **ferii zimowych** spragnieni śniegu i wypoczynku udaliśmy się do **Wisły-Jawornika**. Wspólnie - dzieci, młodzież i dorośli Parafii Św. Trójcy, Wniebowstąpienia Pańskiego oraz Parafii Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w Warszawie spędziliśmy fascynujący czas na zimowisku rodzinnym.

Fascynujący to chyba przede wszystkim różnorodny i pełen niespodzianek. Zacznijmy od pogody: bajkowa zima - świeży śnieżek, lekki mróz i słońce a później – deszcz, znikający śnieg … i znowu opady śniegu i słońce. Zaskakujące były również przypadki chorobowe: od przeziębień, kaszlu, gorączki, gryp żołądkowych aż po problemy z kręgosłupem i ciśnieniem, pani doktor, która uczestniczyła w zimowisku miała pełne ręce roboty i … przypadłości dość szybko mijały. Uczestnikami były osoby od 2 -79 roku życia, jeżdżące na nartach, sankach, deskach snowboard, jabłuszkach i „na czym się da", a także wytrwali wędrowcy, miłośnicy ping-ponga (odbył się turniej), piłkarzyków oraz innych znanych i wymyślonych gier.

Podobnie jak w latach poprzednich w Domu Gościnnym Parafii w Wiśle-Jaworniku mogliśmy korzystać z wielu pomieszczeń, w jednym urządziliśmy salę zabaw dla dzieci, w innym spotykaliśmy się co wieczór na wspólną modlitwę i omawianie historii biblijnych - cykl zajęć Znaki drogowe: droga bez przejazdu - Syn marnotrawny; zwężenie jezdni – Celnik Zacheusz; zakaz

wjazdu - Winnica Nabota; Światła – Przypowieść o przyjacielu o północy. Podczas zajęć był czas na śpiewanie, rozwiązywanie zagadek, kolorowanie – jury oceniało każdorazowo wykonane zadania.

Dzień rozpoczynaliśmy gimnastyką, czytaniem Słowa Bożego (wg *Z Biblią na co dzień*) i modlitwą, którą prowadził ks. Włodzimierz Nast. W niedzielę dorośli uczestniczyli w nabożeństwie, zaś dzieci w zajęciach szkółki niedzielnej. Choć dzień był pochmurny, a nawet deszczowy 21 stycznia udało się rozweselić panie, które obchodziły Dzień Babci i panów, którzy obchodzili urodziny i Dzień Dziadka – najlepszymi życzeniami, własnoręcznie przygotowanymi laurkami, upominkami, a dla wszystkich był tort, słodycze i wieczorne przyjęcie. Prawdziwe konie, prawdziwe sanie, prawdziwy śnieg, prawdziwe ognisko i kiełbaski, śpiewy, bitwa śnieżna w dolinie Białej Wisełki - oto w skrócie nasz kulig, w którym wzięli udział również wczasowicze z Warszawy przebywający w Ustroniu-Polanie. W Wiśle zwiedziliśmy Kościół ap. Piotra i Pawła, gdzie o historii i Parafii opowiadał nam ks. Marek Michalik, a także Galerię Adama Małysza (trofea, puchary itp.) oraz jego czekoladowy pomnik. Aż przyszła sobota i ku zaskoczeniu uczestników musieliśmy się żegnać, niektórzy pozostali w Wiśle, niektórzy pojechali dalej na narty tydzień jeszcze inni po prostu musieli wrócić do Warszawy. Na pocieszenie pozostały wspomnienia i mnóstwo zdjęć (fotografowały: Olga Górniak i Elżbieta Byrtek) – zapraszamy do oglądania obszernej galerii.

Dziękujemy Diakonii Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP i Diakonii Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Świętej Trójcy w Warszawie za wsparcie finansowe Zimowiska Rodzinnego.

Elżbieta Byrtek

INTERAKTYWNY PLAC ZABAW

Na początku marca 2009 rzecznik Galerii Zachęta zaprosiła dzieci z naszej Parafii na wystawę „INTERAKTYWNY PLAC ZABAW". Jak głosi tytuł dzieci mogły nie tylko patrzeć ale przede wszystkim „coś zrobić" – malować światłem, wystukiwać rytm co powodowało pojawianie się różnych kształtów, zobaczyć mnóstwo kolorów chodząc w labiryncie, „dowiedzieć się" na czym polega perspektywa, dotykać różnych faktur co powodowało kształtowanie i barwienie krajobrazu na ścianie.

21 marca otwarto już o 11.00 wystawę tylko dla nas. „Dla nas" tzn. grupy składającej się z *ponad 30 dzieci i rodziców. Przyszły dzieci z czterech warszawskich Parafii: Ewangelicko –Augsburskiej Wniebowstąpienia Pańskiego i Trójcy Świętej, Ewangelicko-Metodystycznej i Ewangelicko-Reformowanej.* Po oficjalnym oprowadzeniu po wystawie i wyjaśnieniach „co i jak" każdy mógł się pobawić, z takiej okazji „dobrej zabawy i nauki" skorzystało też wielu dorosłych.

E.Byrtek

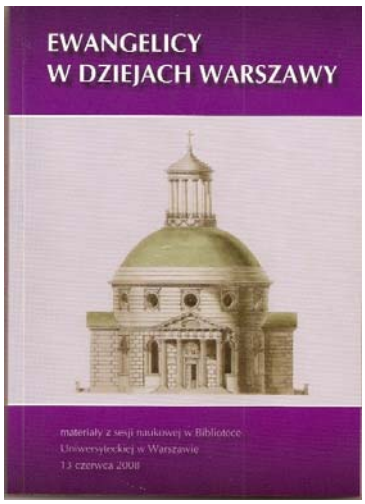

„EWANGELICY W DZIEJACH WARSZAWY"

8 marca 2009 r., w podziemiach Kościoła Świętej Trójcy odbyła się prezentacja książki wydanej przez Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie (BUW) i Parafię Ewangelicko-Augsburską Świętej Trójcy - „Ewangelicy w dziejach Warszawy".

Na prezentację przybył zwierzchnik Diecezji Warszawskiej bp Mieczysław Cieślar, proboszczowie obu warszawskich parafii luterańskich, członkowie Rad Parafialnych, autorzy publikowanych referatów, liczni parafianie oraz zainteresowani mieszkańcy Warszawy.

Spotkanie rozpoczął modlitwa bp Mieczysław Cieślar. Prezentacji książki dokonała dyrektor BUW Ewa Kobierska-Maciuszko, a proboszcz Parafii ks. Piotr Gaś i Kurator Andrzej Weigle podziękowali autorom, redaktorom, wszystkim zaangażowanym w przygotowanie sesji naukowej, publikacji, wystaw, koncertów i spotkań. Zaprezentowano również pokaz slajdów dotyczących historii i obchodów jubileuszowych Parafii.

Prezentowana publikacja zawiera materiały z sesji naukowej, która odbyła się w sali konferencyjnej Biblioteki Uniwersyteckiej 13. czerwca 2008 r. w ramach obchodów jubileuszowych Parafii, oraz komentarze do młodzieżowego panelu dyskusyjnego (14 czerwca 2008 r.). Książka ma też część albumową dotyczącą historii kościoła i parafii, a także reportaż fotograficzny z obchodów 230-lecia położenia kamienia węgielnego pod budowę kościoła, 50-lecia poświęcenia kościoła po odbudowie ze zniszczeń wojennych i 10-lecia inauguracji nowych organów w kościele.

Aldona Karska

OGÓLNOPOLSKI KONKURS BIBLIJNY „SOLA SCRIPTURA 2009”

Agnieszka Myszak uczennica kl. V Szkoły Podstawowej należąca do naszej parafii wygrała Ogólnopolski Konkurs Biblijny „Sola Scriptuta 2009”. Konkurs rozpoczął się etapem parafialnym już w styczniu, kolejny etap - diecezjalny odbył się 14 lutego w Łodzi. Już wtedy Agnieszka była bardzo dobra, zdobyła najwięcej punktów. Przygotowania trwały dalej, czytanie wyznaczonego - niełatwego tekstu biblijnego, ogromne zaangażowanie mamy.

Aż wreszcie wyjazd do Bielska-Białej, gdzie odbył się finał.

28 marca 2009 finaliści konkursu w trzech grupach wiekowych (kl. IV-VI Szkoły Podstawowej, Gimnazjum, Szkoły Ponadgimnazjalne) spotkali się w Sali Wydawnictwa Augustyna. Ponad 60 uczniów przywitanych zostało przez organizatorów, później przeszli do sal pobliskiej szkoły i przez 45 minut „walczyć z pytaniami i swoją pamięcią”: pytania były trudne i bardzo szczegółowe – mówili uczniowie, którzy wychodzili z sal. Do godziny 14.00 wszyscy żyliśmy w napięciu, emocje były ogromne. Organizatorzy zaprosili do oglądania filmu o patriarchach, na krótki spacer pod pomnik Marcina Lutra, gdzie opowiedzieli o historii ewangelicyzmu w Bielsku-Białej.

Wreszcie po obiedzie ogłoszenie wyników i rozdanie nagród, rozpoczęto od najmłodszych tzn. uczniów klas I-III dla których równolegle zorganizowany był konkurs plastyczny „Sceny z życia patriarchów”. Wśród ponad 180 nadesłanych prac, były 4 prace uczennic naszej parafii: Maji Devillard, Justynki Welman, Marianki Lukas i Zuzi Bąk. Praca **Marianny Lukas** zajęła

III miejsce, autorka sama odebrała nagrodę z rąk Biskupa Kościoła Janusza Jaguckiego.

I już po chwili mogliśmy się znów bardzo, bardzo cieszyć z I miejsca Agnieszki, której Biskup Kościoła **wręczył statuetkę „Sola Scriptura"** a dyrektor Augustany Ewa Sum cenną nagrodę. Agnieszka jeszcze wieczorem podczas podróży powrotnej pociągiem ciągle nie mogła uwierzyć, że naprawdę wygrała. A mnie sprawiało wiele radości ciągłe potwierdzanie „tak, zdobyłaś I miejsce". Wyjazd na finał konkursu i udział w nim dały nam wiele chwil, za które możemy Bogu podziękować i z wielką wdzięcznością powiedzieć „czego chcesz od nas, Panie", za talenty, którymi nas obdarzasz?

E.Byrtek

Z ŻYCIA WARSZAWSKIEGO ODDZIAŁU PTEw

Od czerwca 2008 r. do marca 2009 r. odbyły się następujące spotkania referatowo-dyskusyjne:

16 czerwca pan inżynier **Bogdan Sabela** wygłosił referat na temat „Strategia i rozwój transportu w Warszawie".

Po przerwie wakacyjnej, **15 września** ksiądz **Jan Hause** zapoznał zebranych z materiałami obrad Forum Inteligencji Ewangelickiej w Jaworniku.

20 października profesor **Zbigniew Wierzbicki,** socjolog, redaktor naczelny pisma „Bunt Młodych Duchem**",** mówił na temat konfliktów społecznych we współczesnej Polsce.

17 listopada ks. dr **Alfred Tschirschnitz** wygłosił prelekcję pt. „O macewach, kamieniach nagrobnych na cmentarzach żydowskich". Ciekawe

wystąpienie ilustrowane było przezroczami, pozwoliło zapoznać się z typowymi nagrobkami żydowskimi (skrzyniowo-tablicowy, tzw. ohel – rodzaj kapliczki i najpopularniejszy – macewa(maseba) oraz z ich bogatą symboliką. Wywodzący się z Pisma Świętego zakaz przedstawień figuralnych nie pozwalał na rozwinięcie się rzeźby sepulkralnej, jednak oprócz napisów nagrobki były „ilustrowane" symbolicznymi przedstawieniami rąk, świeczników, lwów, jeleni, ptaków, koron, ksiąg, świec, palm i wielu innych przedmiotów – było to nawiązanie bądź do imienia pochowanej osoby, bądź do jej cnót lub zawodu, często symbole odnosiły się do życia wiecznego, religii, Ziemi Świętej. Ks. Alfred Tschirschnitz posługiwał się przykładami ze znanych sobie cmentarzy mazurskich (Mikołajki, Szczytno). Prelekcja była przyjęta z wielkim zainteresowaniem, przejrzysty wykład pozwolił słuchaczom dogłębniej zrozumieć żydowską duchowość i nauczył odczytywać symbolikę kamieni nagrobnych.

15 grudnia pan profesor **Stanisław Gebethner** wygłosił wykład n.t. „Dokonania edytorskie wydawnictwa Gebethner i Wolff". Mówca kontynuował swoje poprzednie wystąpienie o dziejach rodziny i firmy Gebethnerów, uzupełnił je jednak opowieściami, nieraz anegdotycznymi, o poszukiwaniach rzadkich i ciekawych wydawnictw „G. i W.", nie zachowały się bowiem katalogi wydawnicze. Autor podjął się ambitnego zadania zrekonstruowania takich katalogów – odtworzenia działalności edytorskiej tej słynnej firmy. Zbiera notki bibliograficzne (autor, tytuł, miejsce i rok wydania itd.) wszystkich książek, wydanych przez "Gebethnera i Wolffa". Stąd apel do słuchaczy: kto ma w domu jakąś książkę tego wydawnictwa (zwłaszcza starą), proszony jest o kontakt z p. profesorem (za pośrednictwem ks. J. Hause) i przekazanie mu takiej notki. Może w ten sposób odkryje się jakieś rzadkie i mało znane wydanie?

19 stycznia gościem PTE był pan **Tadeusz Świątek,** który mówił o „Ewangelickich rodach Warszawy". Była to – z konieczności – skrócona wersja tekstów z książki „Rody warszawskie" (Wyd. Veda Warszawa 2007), a także wystąpień autora w szkołach i na Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Jego pogadanki mają na celu zapoznawanie uczniów (starszych i młodszych) z wielowyznaniowością Warszawy, jej dziejami i rolą, jaką w życiu miasta odgrywali ewangelicy. Tu naszkicował sylwetki znanych (szczególnie dla nas) postaci, zasłużonych dla handlu, przemysłu i kultury stolicy, wspominając też o ich firmach czy sklepach (ilustrował pogadankę licznymi starymi zdjęciami, dodając niejednokrotnie ciekawostki czy anegdoty). Omawiane postaci to: Schuchowie, Wedlowie, Szlenkierowie, Hersowie, Ulrichowie – tych nazwisk nie trzeba komentować, K. Granzow (słynna cegielnia w Kawęczynie) Haberbusch i Schiele (browary), Henneberg i Norblin (platery), bracia

Bevense (prace ciesielskie i stolarskie, znani z dobroczynności), Lardelli i Lourse (Szwajcarzy reformowani, właściciele cukierni i fabryki czekolady), Michler (majster młynarski, właściciel „pałacyku Michla" na Woli), bracia Horn (firma budowlana, zatrudniająca najlepszych architektów), mgr. Klawe (farmacja), Maurycy Seidel (2-ga po Fukierze winiarnia w Warszawie, znany filantrop), Józef Rentel (fabryka powozów Leszno 25), Karol Tschirschnitz (starszy cechu piekarzy, wł. Piekarni Litewskiej przy ul. Sandomierskiej) i wielu innych, o których pan Świątek zdążył tylko napomknąć. Wystąpienie przyjęte było z dużym zaciekawieniem i nagrodzone oklaskami za pasję i erudycję Autora.

W styczniu 2009 r. upłynęła kolejna czteroletnia kadencja zarządu warszawskiego oddziału PTE. W związku z tym **16 lutego** odbyło się **Walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze** warszawskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego.

Na nową, 4-letnią kadencję na Prezesa warszawskiego oddziału PTE wybrano prof. Karola Karskiego. Do Zarządu wybrano również pp. Danutę Weigle (skarbnik) i ks. Włodzimierza Nasta (sekretarz) oraz Przemysława Florjanowicza-Błachuta,. Członkami Komisji Rewizyjnej zostali pp. Ewa Włodkowska, Maria Chmiel, Małgorzata Cymborowski

Ustępujący Zarząd przedłożył sprawozdanie z finansów Oddziału, zaś pełniący przez poprzednie dwie kadencje funkcję Prezesa ks. Jan Hause odczytał zestawienie działalności PTE za lata 2005-2009 (prelekcje, wystawy, wycieczki).

Elżbieta Chmiel

Z PRAC KOMISJI OCHRONY PAMIĄTEK-SPOŁECZNEGO INSTYTUTU HISTORYCZNEGO(KOPSIH)…

W 2008r. do KOPSIH należało 48 osób w wieku od 19 do 86 lat, 12 osób było czynnych zawodowo, 3 osoby to studenci, a 33- emeryci i renciści. W ciągu roku przybyło 4 osoby, jedna zmarła 7 marca 2008r. w Michałowicach, w wieku 58 lat. Była to ŚP Krystyna Wawrzyńczakowa, członkini Wydziału Muzealnego. Wśród członków KOPSIH były osoby dojeżdżające spoza terenów wielkiej Warszawy: z Brwinowa, z Korczewa koło Siedlec, z Michałowic koło Warszawy, z Wyszkowa nad Bugiem, a nawet okolicznościowo z Torunia.

Prace były prowadzone podczas dyżurów roboczych w pracowni na II piętrze nad zakrystią i na terenie Muzeum KOPSIH. Zarejestrowano 178 dyżurów, w tym 46 niedzielnych i świątecznych. Średnio pracowano więcej niż podczas trzech

dyżurów w ciągu tygodnia. Wiele czasu poświęcono na dalsze usuwanie skutków poawaryjnych i poremontowych. Główne awarie wystąpiły w latach 2005- 2007. Było to zalanie wodą pracowni na II piętrze nad zakrystią, pracowni i magazynu na III piętrze oraz płynną gliną części podziemnej pomieszczeń muzealnych, do których przenikały okresowo również wody gruntowe i deszczowe, a także ze skorodowanych urządzeń grzewczych. Członkowie KOPSIH przemieszczali i porządkowali zbiory, wietrzyli i osuszali pomieszczenia, czyścili meble. Chociaż niektóre z tych prac wymagają kontynuacji, poczynaniom tym towarzyszyło przeświadczenie, że ta kategoria problemów wkrótce ustąpi. Widomym znakiem utwierdzającym w tym przeświadczeniu był fakt, że izolacja pionowa murów fundamentowych kościoła, o którą tak wytrwale zabiegali członkowie KOPSIH, wśród nich p. inż. Ryszard Grabowski i p. inż. Jerzy Kohle, okazała się skuteczna, podobnie jak i wymiana instalacji grzewczej w kościele zgodnie z założeniami p. inż. Jerzego Fedisza.

W Wydziale Archiwalnym prowadzone były pod opieką p. Cecylii Wróblowej prace porządkowania księgozbioru i przemieszczania po remontach. Nastąpiły zmiany na stanowiskach opiekunów zbiorów: czasopism, które po rezygnacji p. Danuty Futymskiej, objęła p. Alicja Linkowska, i tzw. Środków audiowizualnych, którego opiekunem został p. dr Andrzej Kisiel.

W Wydziale Badawczo-Redakcyjnym gromadzono materiały biograficzne do II tomu słownika „Ewangelicy warszawscy w walce o niepodległość Polski. 1939-1945". Opiekę nad zbiorem pełniła p. Aniceta Maria Rudzka- Augustyniak. Przygotowano do uzupełnień 900 haseł osobowych. Występują „naciski" ze strony ewangelickich środowisk o przyśpieszenie prac nad II tomem tej książki. Okazuje się jednak, że wielu haseł wymaga znacznych uzupełnień, a więc poszukiwanie w literaturze i w archiwach materiałów, zwłaszcza dotyczących działalności poszczególnych osób. Były prowadzone też badania i poszukiwania w terenie dotyczące przejawów życia ewangelików w Warszawie i w okolicy w XX w., które gromadziły p.p. Halina Geber, Maria Kaucz, Paweł Matwiejczuk, Monika Wróblewska oraz Alina E. Janowska. Ponadto pp. Alicja Linkowska, Andrzej Kisiel i Alina E. Janowska podjęli analityczne opracowanie dotyczące składu osobowego członków i sympatyków KOPSIH w latach 1980-2009. Opieką nad zbiorem fotografii (kopii) do książek sprawowała p. Joanna Białkowska. Akcesją wpływających materiałów zajmowała się p. Danuta Dąbrowska.

W Wydziale Muzealnym, którego teren i zasoby najbardziej ucierpiały na skutek wcześniej już wspomnianych awarii i remontów, toczyły się poza, brudnymi i ciężkimi fizycznie pracami porządkowymi, równocześnie liczne prace merytoryczne.

W styczniu 2008r. w nawach bocznych kościoła była czynna wystawa otworzona w listopadzie 2007r. „Amsterdam – Warszawa, 25 lat partnerstwa parafii luterańskich". Wystawa według scenariusza Aliny E. Janowskiej obejmowała 10 gablot wypełnionych pamiątkami wypożyczonymi od pp.: Gabrieli Bakalarz, Beaty Brochodzkiej, Ryszarda Folca, Ewy Nast, Ewy Perzyńskiej, Anicety M. Rudzkiej

Augustyniak, Krystyny Rynkiewicz, Agnieszki Szyrle, Kazimierza Wiśniewskiego oraz Aliny E. Janowskiej. Ponadto na 12 planszach rozmieszczonych w niszach okiennych ukazano w barwnych fotogramach następujące tematy: Amsterdam miasto zabytków, Kościoły luterańskie w Amsterdamie, Delegacja amsterdamska w Warszawie (1982), Delegacja z Warszawy w Amsterdamie (1983),Pamiatki z Amsterdamu, Amsterdam- przygotowanie transportu z pomocą dla Warszawy (1983), Warszawa- rozładunek transportu z pomocą z Amsterdamu (1984); Odwiedziny Holendrów w „Tabicie" (Konstancin- Jeziorna); Odwiedziny Holendrów w „Sarepcie" (Węgrów); Obóz wypoczynkowy młodzieży z Amsterdamu i z Warszawy w Polsce, Młodzież warszawska gości w Holandii; Malarstwo Rembrandta i Vincenta van Gogha.

W marcu i kwietniu były przygotowywane do wypożyczenia na wystawą do Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego archiwalia, różne pamiątki, portrety, fotogramy, togi księżowskie, alba, meble, w tym klęcznik z pulpitem, a także czasopisma i książki, w ogólnej liczbie 156 eksponatów. Wystawa organizowana przez obie warszawskie parafie luterańskie stanowiła część wydarzeń okolicznościowych w związku z 230-leciem poświęcenia kamienia węgielnego pod warszawski kościół Świętej Trójcy. Kuratorem wystawy był p. Tadeusz Władysław Świątek. Wystawa była czynna od 13 do 30 czerwca 2008r.

Obiekty muzealne, w szczególności portrety i fotogramy posłużyły do filmu telewizyjnego red. Pauliny Brzezińskiej pt. „Tabita", emitowanego przez TVP 9 i 11 września 2008r. W filmie wystąpili ks.radca Piotr Gaś, obecny proboszcz parafii, ks. dr Włodzimierz Adam Nast., proboszcz w stanie spoczynku oraz red. Alina E. Janowska, przewodnicząca i dyrektor KOPSIH.

Również we wrześniu 2008 r., na prośbę p. Józefa Króla, członka Synodu Kościoła i ks. Pawła Anweilera, biskupa Diecezji Cieszyńskiej, wypożyczono ze zbiorów KOPSIH materiały do wystawy o ewangelikach, uczestnikach Powstania Warszawskiego. Wystawa miała miejsce w kościele Zbawiciela w Bielsku i była czynna od 2 do 19 października 2008r. Materiały zgrupowano w następujące tematy: Dokumenty uczestników Powstania Warszawskiego, Żołnierze różnych formacji, Lekarze i pielęgniarki, Duchowni ewangeliccy i siostry diakonisy w Powstaniu Warszawskim, Pamięci personelu polowego Polskiego Szpitala Ewangelickiego w Warszawie przy ul. Królewskiej 35 (plansza autorstwa Aliny Eleonory z Rudzkich Janowskiej).

W listopadzie i w grudniu 2008 r. w Muzeum KOPSIH zostały udostępnione do zwiedzania kolejne wystawy: Diakonat Warszawski „Tabita" w związku z 80-leciem rozpoczęcia budowy pierwszego budynku „Tabita" w Skolimowie (Konstancin- Jeziorna), oraz: Wspominamy ŚP ks. Seniora Ryszarda Trenklera długoletniego proboszcza w Toruniu i w Warszawie w 15- lecie śmierci.

Wśród innych spraw toczących się w ramach działań KOPSIH należy wymienić uroczystości wspomnieniowe. 6 czerwca 2008r. przypadło 25-lecie śmierci ŚP Romana Waldemara Janowskiego, członka prezydium pierwszej Rady Programowej KOP[SIH]. Zmarły był uczestnikiem Powstania Warszawskiego,

inżynierem zasłużonym dla budownictwa, czynnym w Centralnym Ośrodku Badawczo- Rozwojowym Przemysłu Stolarki Budowlanej „Stolbud" w Wołominie. Jako rzeczoznawca, m.in. brał udział w odbudowie Zamku Królewskiego w Warszawie, uczestniczył w wielu konferencjach i sympozjach branżowych w kraju i za granicą. Był posiadaczem licznych patentów i autorem publikacji i referatów. Od wczesnej młodości działał na niwie kościelnej. Był prezesem Koła Młodzieży Ewangelickiej w Warszawie, jako tenor, członkiem i solistą w chórach kościelnych w Łodzi i w Warszawie, organizatorem i dyrygentem chóru w Elblągu, członkiem komitetów i rad parafialnych. W latach 1982- 1983 podczas stanu wojennego i zapaści gospodarczej w Polsce działał w grupie współpracy warszawsko-amsterdamskiej przy tutejszej parafii, zabiegające o pomoc materialną dla warszawskiego środowiska. Aktywnie wspierał działania żony, Aliny Eleonory Janowskiej, założycielki Komisji Ochrony Pamiątek Społecznego Instytutu Historycznego. Przyczynił się do pozyskania i renowacji mebli: stołów, biurek, regałów, szaf, plansz i innych sprzętów i zagospodarowania pomieszczeń pracowni i muzeum tej placówki. W nekrologu podanym przez Centralny Ośrodek Badawczo- Rozwojowy „Stolbud" do Życia Warszawy z 8 czerwca 1983r.poza wyszczególnieniem Jego osiągnięć zawodowych i odznaczeń czytamy *„… działacz organizacji społecznych i użyteczności publicznej, gorący patriota. Człowiek prawy i szlachetny. Cześć Jego pamięci!"*

Uroczystości wspomnieniowe prowadził ks. radca Piotr Gaś, proboszcz parafii, na Cmentarzu Ewangelicko- Augsburskim przy ul. Młynarskiej 54/ 58 w dniu 6 czerwca, wspólnie z ks. radcą Krzysztofem Mutschmannem, proboszczem z Sorkwit, zięciem Zmarłego oraz 8 czerwca 2008r. w Warszawskim kościele Świętej Trójcy. Poza rodziną i członkami KOPSIH na uroczystość przybyli ks. bp Janusz Narzyński i ks. dr Włodzimierz Adam Nast. Ks. radca Piotr Gaś w kościele wygłosił ponadto wspomnienie o synu Zmarłego, Bogdanie Mirosławie Janowskim (1953-2002), muzyku i historyku, badaczu dziejów ewangelicyzmu w Polsce, długoletnim wiceprezesie KOPSIH. Wspomnieniom w kościele towarzyszyły występy zespołu wokalno- instrumentalnego „Sióstr Janowskich" – Helenki, Małgosi i Madzi, które wykonały- pieśni kościelne zadedykowane pamięci dziadka i ojca.

Poza wcześniej wymienionymi działaniami oraz innymi, których nie sposób tu wymienić, w różnych pracach zwłaszcza na rzecz Wydziału Archiwalnego i Muzealnego brały udział następujące osoby, pp.: Jerzy Augustyniak, Marek Augustyniak, Anna Bakalarska, Tadeusz Cieślar, Danuta Dąbrowska, Aleksander Edelman, Helena Janowska, Andrzej Kisiel, Wiesław Klinbajl, Karol Kryszczuk, prof. Roman Loth, Ewa Nast, Alicja Neuman, Kinga Mutschmann, Aniceta Rudzka- Augustyniak, Janusz Wandel, Kazimierz Wiśniewski oraz Alina E. Janowska. Wszystkim współdziałaczom oraz druhom doli i niedoli pragnę wyrazić podziękowanie, w szczególności za cierpliwość w znoszeniu dodatkowych trudów i za czynne świadczenie na rzecz innych ludzi, za wytrwałą miłość do bliźnich okazywaną w ochronie przejawów ich życia, myśli i idei, za troskę o przeszłość,

która daje nam tak wiele wzorców do naśladowania. Na zakończenie przypomnę słowa Psalmu 111, wersy 1-4, który został wybrany przez Wilę Wilhelminę Rudzką jako motto do naszych działań.

Alina Eleonora Janowska

„Z całego serca wysławiam Pana w gronie prawych i w zgromadzeniu. Wielkie są dzieła Pana, godne badania przez wszystkich, którzy je kochają. Dzieło Jego jest wspaniałe i okazałe. A sprawiedliwość Jego trwa na wieki. Pamiętnymi uczynił cuda swoje; łaskawy i litościwy jest Pan."

Warszawa, 29 stycznia 2009r.

WOJENNA MATURA

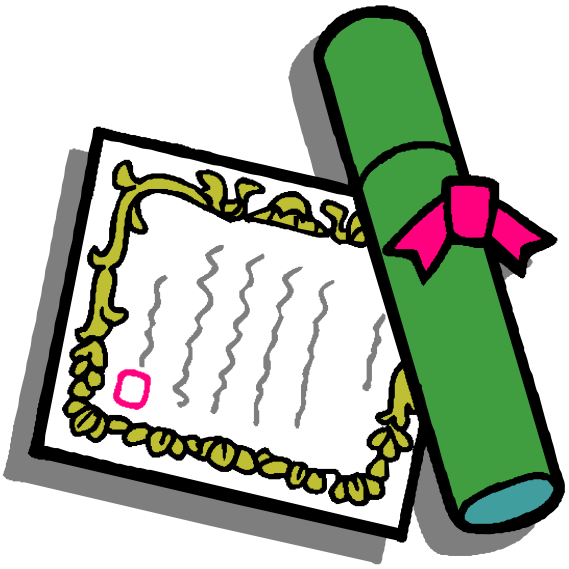

Matura w roku 1944 w prywatnym Gimnazjum im. Królewny Anny Wazówny w Warszawie.
Jeden z dwóch kompletów przyrodniczych.

Wrzesień 1939 – runęły wszystkie plany, marzenia, skończyła się wolność i normalna nauka. Budynek naszej szkoły przy ul. Kredytowej 2 Niemcy zajęli na szpital wojskowy.

Żeby się uczyć - trzeba mieć lokal. Najpierw przyjęło nas gimnazjum fundacji Górskich, ale niedługo, bo i ten budynek przydał się okupantowi. Wreszcie znalazłyśmy się w lokalu szkoły im. Władysławy Lange przy ul. Niecałej 7 (dawniej króla Alberta, pierwszego króla Belgów).

W roku 1940 okupant pozwolił zorganizować dla Polaków kursy przygotowawcze do szkół zawodowych II stopnia. Dyrekcja szkoły i grono nauczycieli wykorzystało te kursy do zorganizowania normalnej nauki przedmiotów obowiązujących w gimnazjum i liceum polskiej szkoły. Była to w większości nauka „na kompletach", w mieszkaniach rodziców uczennic. Warunki te wymagały pełnej konspiracji. Szybko przyswoiłyśmy sobie jej podstawowe zasady i dobrnęłyśmy szczęśliwie do roku 1942, aby otrzymać świadectwo ukończenia gimnazjum czyli „małej matury", a następnie do roku 1944 – naszej „dużej matury". Program klas licealnych przerabialiśmy całkowicie na kompletach.

Po ukończeniu pierwszej klasy liceum i otrzymaniu ustnej promocji do następnej klasy – drugiej licealnej – mogłyśmy zdać egzamin z chemii (obowiązywał jeden rok nauki), który w następnym roku został uznany jako egzamin maturalny. Wykładowcą chemii był pan Zygmunt Szeler (Szeller) – zginął w Powstaniu Warszawskim. Pamiętam go jak przychodził na lekcje z małą walizeczką – było to jego „laboratorium"! Zawartość tej walizeczki to zlewki o małej pojemności, probówki, pipety, słoiki z odczynnikami, papierki lakmusowe, lampka spirytusowa. Ten zestaw pozwalał mu na prowadzenie „doświadczeń" związanych z wykładem. Egzamin odbył się w lokalu szkoły przy ul. Niecałej w obecności wykładowcy i Dyrektorki – pani Heleny Bursche. Jak pamiętamy, na tym egzaminie były 4 tematy z chemii organicznej i nieorganicznej. Jednym z zapamiętanych tematów był „Węgiel i jego wędrówka w przyrodzie".

Nasz komplet składał się z 8 uczennic. Równolegle istniał drugi komplet przyrodniczy również z ośmioma uczennicami. Stanowiłyśmy zgrany zespół pełen zapału do nauki i pomimo okupacji każda z nas planowała dalszą naukę na wyższych uczelniach.

Do egzaminów maturalnych przystąpiłyśmy w czerwcu 1944 roku. Byłyśmy dobrze przygotowane przez grono wspaniałych nauczycieli, których większość uczyła przed wojną w naszej szkole. Nie bałyśmy się samego procesu zdawania egzaminu. Kilkuletni okres tajnego nauczania zahartował nas, a sama matura przebiegała w takim samym nastroju konspiracji – była to atmosfera dnia codziennego tamtych lat. Miałyśmy wyznaczony termin, miejsce i godzinę dla poszczególnych egzaminów pisemnych z języka polskiego, matematyki i fizyki. Przy egzaminie była obecna nauczycielka danego przedmiotu i druga osoba z grona nauczycielskiego. Maturę z matematyki pisałyśmy w mieszkaniu Neli Dreszer przy ul. Mokotowskiej 8, naszą nauczycielką matematyki była pani Janina Borkowska. Egzamin z języka polskiego odbył się w mieszkaniu Danki Fink-Finowickiej przy ul. Mazowieckiej 10, a nauczycielką prowadzącą była pani Jarzębowska. Egzamin z fizyki prowadziła pani Jadwiga Falkowska, przedwojenna wykładowczyni w Liceum Krzemienieckim, a odbył się on w mieszkaniu Heleny Bursche w Alejach Jerozolimskich. Arkusze papieru wręczyła nam każda z nauczycielek. Zależnie od przedmiotu miałyśmy 3-5 godzin na napisanie pracy maturalnej. Pani Jarzębowska (język polski) położyła na stole, przy którym siedziałyśmy, słownik ortograficzny z uwagą, że błędy ortograficzne będą surowo oceniane w klasyfikacji prac.

W czasie naszych egzaminów maturalnych nie było białych bluzek, pojedynczych stolików dla każdej uczennicy ani zdenerwowanych rodziców pod drzwiami. Siedziałyśmy przy dużych stołach, jak w czasie normalnych lekcji. Nie miałyśmy żadnych „ściągawek". Byłyśmy spokojne, skupione, aby jak najlepiej móc napisać otrzymane tematy. Niestety pamięć już zawodzi i nie możemy przypomnieć sobie dziś pisemnych tematów egzaminacyjnych!

Oprócz egzaminów pisemnych miałyśmy też ustne sprawdziany z pozostałych przedmiotów, które obejmowały materiał z dwóch lat liceum. Były to raczej rozmowy – jakby to powiedzieć w języku współczesnym – przy okrągłym stole.

Wszystkie uczennice naszego kompletu zdały egzamin maturalny z wynikiem pozytywnym.

W lipcu w mieszkaniu babci Krysi Mieszkowskiej odbyło się spotkanie 8 maturzystek. Lokal mieścił się przy ul. Nowy Świat róg Wareckiej, a na parterze był sklep z męskimi kapeluszami znanej firmy Mieszkowskich. Przy „słodkim stole" w spotkaniu uczestniczyła Babcia Mieszkowska, Rodzice Hani Jasińskiej i ktoś z grona pedagogicznego, ale niestety nie pamiętam kto to był. Pan Jasiński podziękował Dyrekcji szkoły, gronu nauczycieli, że w tak trudnych warunkach potrafili uczyć grupę młodych dziewcząt, zainteresować je nauką i doprowadzić do matury – egzaminu dojrzałości

Jako dowód ukończenia szkoły wręczono nam „rachunki za kwiaty". „Wpłacona suma" przy nazwisku nauczycielki była stopniem z danego przedmiotu. Nie było to zgodne z zasadami konspiracji, ale już przecież było widać koniec wojny! Niemcy ewakuowali się ze wschodu, a Armia Czerwona deptała im po piętach. Kilka dni później wybuchło Powstanie Warszawskie i wszystko w Warszawie legło w gruzach. Szczęśliwie żadna uczennica naszego kompletu nie zginęła, a wszystkie brały udział w walkach jako łączniczki lub sanitariuszki.

Otrzymane „rachunki za kwiaty" były po wojnie, w 1945 roku, dowodem zdania matury i podlegały weryfikacji przez kuratora okręgów szkolnych w kraju. Dla wielu uczennic po opuszczeniu obozów jenieckich w Niemczech, Polskie Komisje Oświatowe dokonywały weryfikacji matur.

Otrzymane dokumenty były dla nas przepustką do egzaminów wstępnych na wyższe uczelnie. Uczennice, którym nie zachowały się „rachunki za kwiaty" otrzymywały od Dyrektorki Heleny Bursche zaświadczenie honorowane przez wszystkie kuratoria w Polsce, a następnie przez wyższe uczelnie. Siedem uczennic spośród maturzystek roku 1944 zostało studentkami wyższych uczelni w Warszawie, Łodzi i Gdańsku.

A oto nasza ósemka z *kompletu przyrodniczego*, zawód i miejsce pobytu po wojnie:

Donata BLITEK, farmaceutka, po wojnie nadal zamieszkała w Warszawie

Aniela DRESZER (zamężna Karpeta), chemik, po wojnie zamieszkała w Łodzi

Danuta FINK-FINOWICKA (zam. Ruszczykowska), farmaceutka, po wojnie nadal zamieszkała w Warszawie

Anna FOLTYŃSKA (zam. Trzaska), lekarz, po wojnie nadal zamieszkała w Warszawie

Hanna JASIŃSKA (zam. Dobraczyńska), stomatolog, po wojnie nadal zamieszkała w Warszawie

Hanna KLUCZYŃSKA (zam. Pałuszny), chemik, po wojnie zamieszkała w Wenezueli

Halina KOZYRSKA (zam. Halka), lekarz, po wojnie zamieszkała w Łodzi

Krystyna MIESZKOWSKA (zam. Allen), pielęgniarka, po wojnie zamieszkała w Kanadzie

Donata Blitek

Parafia Ewangelicko-Augsburska Świętej Trójcy w Warszawie

Na stronie internetowej naszej parafii www.trojca.waw.pl,
w zakładce „Nowa galeria", w albumie „Historia Parafii"
powstała nowa zakładka
„KONFIRMACJE"
Zamieszczamy w niej zdjęcia konfirmacyjne.
Pragniemy zgromadzić możliwie jak najwięcej takich fotografii.
Dlatego zwracamy się do Państwa o wypożyczenie zdjęć,
celem wykonania kopii i zamieszczenie ich na stronie.
Zdjęcia proszę przynieść do Kancelarii.

Proboszcz i Rada Parafialna
Pragnie zaprosić konfirmantów sprzed 25, 50, 60, 65, 70 lat
na nabożeństwo w niedzielę 31 maja 2009.

Poniżej przypominamy niepełną listę konfirmantów z 1939:

Jeżeli ktoś z Państwa może uzupełnić tę listę, uprzejmie prosimy o informację do kancelarii

Alicja Burchard - Łukasik
Jadwiga Hellwig - Górzyńska
Romualda Kobylińska - Solek
Zygmunt Gebethner

Poniżej przypominamy niepełną listę konfirmantów z 1944:

Jeżeli ktoś z Państwa może uzupełnić tę listę, uprzejmie prosimy o informację do kancelarii

Nela Dreszer
Hanna Jasińska
Maria Bryner
Halina Holweg
Hanna Osińska
Lilka Figaszewska
Iza Potocka
Konstanty Potocki
Janka Loth
Krystyna Winkler
Maksymilian Maszner

Lista konfirmantów z 1949 r.:

15. 05. 1949 r.
Elżbieta Bogdanowicz-Surwiłło
Alicja Borau
Eugenia Borau
Elza Dobslaw
Joanna Freilich
Anna Hoffmann
Hanna Krajewska
Małgorzata Kronszewska
Maria Kutzner
Alicja Neuman
Aurelia Neuman
Telimena Petz
Amelia Reszke
Elza Schwartz
Stefania Sokół
Bożenna Sommer
Elżbieta Sopolewska
Bożenna Szewczyk
Lina Zioła
Izabella Żywczak
Edward Berne
Henryk Berne
Henryk Beutler
Erwin Czens
Eugeniusz Felsz
Alfred Jatz
Wiesław Gelbard
Lech Hellman
Karol Klepacz
Jakub Knedler
Henryk Kuberski
Mieczysław Kuberski
Wiktor Marczyński
Waldemar Susdorf
Otto Zejman

Konfirmowani w 1959 r.:

31.05.1959:
Maria Bauer
Eryka Bernhard
Jolanta Ciechomska
Grażyna Czerniawska
Urszula Falkowska
Elżbieta Hensler
Jolanta Janicka
Krystyna Kloc
Antonina Świtakowska
Jadwiga Tumiłowska
Anna Umgelter

Jan Arendt
Henryk Bauer
Waldemar Bischof
Jerzy Drzewiecki
Wojciech Genzel
Henryk Gordowski
Witold Gordowski
Andrzej Perl
Jerzy Grzejewski
Henryk Kehler
Włodzimierz Nast
Jerzy Nehrling
Zenon Nowoć
Włodzimierz Perl
Tadeusz Schiele
Jerzy Szajer
Zdzisław Szol
Erwin Wencel

13.09.1959:
Kazimierz Holenderski
Danuta Marska
Hanna Marska
Zbigniew Marski
Jacek Wieteska
Jan Żytkow

Konfirmowani w 1984 r.:

Ewa Filipp
Joanna Kozerska
Małgorzata Marciniak
Ewa Piętka
Renata Sikora
Anita Skąpska
Agnieszka Szyrle
Dorota Umgelter
Magdalena Żyszkowska
Marcin Benke
Paweł Bliwert
Piotr Bliwert
Piotr Dreger
Marcin Gadomski
Michał Hasiuk
Marek Hause
Marcin Hintz
Konrad Kostecki
Konrad Lehr
Tomasz Łukasiak
Tomasz Nast
Adam Perl
Robert Weidknecht
Marcin Radomski

Parafia Ewangelicko-Augsburska Świętej Trójcy
ul. Kredytowa 4, 00-062 Warszawa

tel. 022 55 64 660; fax 022 827-86-37
www.luteranie.pl/warszawa-trojca
e-mail: warszawa-trojca@luteranie.pl

numer konta bankowego Parafii:
48 1020 1156 0000 7802 0056 1654

Szanowni Państwo, Drogie Siostry i Drodzy Bracia w Chrystusie,

przeżywający w tym roku 25, 50, 60, 65, 70. rocznicę swojej konfirmacji !

W imieniu Rady Parafialnej Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Świętej Trójcy w Warszawie pragniemy Was zaprosić do udziału w uroczystości rocznicy

Waszej Konfirmacji. Jubileusz ten chcielibyśmy przeżyć razem z Wami w sposób szczególny w Święto Zesłania Ducha Świętego, 31 maja 2009 roku o godz. 10:30 w kościele Świętej Trójcy w Warszawie.

Przed wieloma laty przeżywaliście uroczystość swojej konfirmacji, złożenia wyznania wiary oraz wyraziliście wolę uczestniczenia w życiu zboru i dźwigania współodpowiedzialności za jego kształtowanie. Zdajemy sobie sprawę, że nasze osobiste, rodzinne, zawodowe i – nie na końcu – kościelne obszary życia, mają różną dynamikę i fazy, różnie rozłożone akcenty. Osiągając wiele w jednych sferach, nie zawsze osiągamy w innych to, co zaplanowaliśmy i tak jak chcieliśmy. Być może dotyczy to także aspektów duchowych. Byłoby dla nas ogromną radością, gdyby to rocznicowe nabożeństwo stało się dla niektórych okazją do powrotu i odnowienia łączności z Bogiem we wspólnocie Kościoła. Dla pozostałych stanowiłoby pogłębienie tych relacji i kolejne radosne spotkanie w gronie współbraci.

My wszyscy, zebrani w Święto Zesłania Ducha Świętego, chcemy odnowić w spowiedzi i Wieczerzy Pańskiej radość z tego, że przez Chrzest Święty zostaliśmy włączeni do ludu Bożego, do Kościoła. Staliśmy się cząstką Ciała Chrystusa, jak o tym napisał Apostoł Pański Paweł w 1. Liście do Koryntian: *Albowiem jak ciało jest jedno, a członków ma wiele, ale wszystkie członki ciała, chociaż jest ich wiele, tworzą jedno ciało, tak i Chrystus; Bo też w jednym Duchu wszyscy zostaliśmy ochrzczeni w jedno ciało – czy to Żydzi, czy Grecy, czy to niewolnicy, czy wolni, i wszyscy zostaliśmy napojeni jednym Duchem…I jeśli jeden członek cierpi, cierpią z nim wszystkie członki; a jeśli doznaje czci jeden członek, radują się z nim wszystkie członki."*

Otaczamy Was wszystkich naszą nieustającą modlitwą i oczekujemy na Waszą odpowiedź.

Oddani Wam w Panu

ks. Piotr Gaś — Andrzej Weigle

Proboszcz Parafii — Kurator Parafii

Ponieważ będziemy chcieli obdarować Was pamiątkowymi dyplomami, bardzo prosimy o potwierdzenie udziału w nabożeństwie 31 maja b.r. W tym celu prosimy o kontakt z naszą kancelarią parafialną, która pracuje od wtorku do piątku w godzinach od 9:00 do 18:00 oraz w niedzielę przez 1 godzinę po nabożeństwie przedpołudniowym. Podczas nabożeństwa prosimy o zajmowanie miejsc w zarezerwowanych ławkach z przodu kościoła.

PREZYDENCKI ZAMECZEK I KAPLICA NA ZADNIM GRONIU

Przed laty bogate w zwierzynę okolice Baraniej Góry były ulubionymi terenami łowieckimi cieszyńskich książąt. Z czasem obok leśniczówek powstawały drewniane pałacyki i zameczki przeznaczone dla myśliwych. I tak na stokach Zadniego Gronia powstał w 1907 r. modrzewiowy pałacyk myśliwski, a dwa lata później w sąsiedztwie wystawiono drewnianą kaplicę. Po pierwszej wojnie światowej z zameczku korzystało Ministerstwo Rolnictwa.

W 1927 r. Sejm Śląski i wojewoda Michał Grażyński zadecydowali by modrzewiowy zameczek wyremontować i przeznaczyć na rezydencję prezydentów Rzeczypospolitej. Niestety, pod koniec prac remontowych - w nocy 23/24 grudnia 1928 r. budynek spłonął. Nieco powyżej tego miejsca wybudowano wg projektu prof. Adolfa Szyszko-Bohusza rezydencję murowaną, a w miejscu spalonego zameczku - budynek dla służby i garaże. 21 stycznia 1931 roku przekazano zameczek prezydentowi. Prezydent Ignacy Mościcki przyjeżdżał tu zimą na narty, a jesienią na polowania.

Dawna mieszkanka tych okolic, siostra Zuzanna Lazar wspomina, że w czasie wizyt Prezydenta Ignacego Mościckiego dzieci z okolicznych szkół ustawiały się wzdłuż drogi i witały Prezydenta, a ostatni samochód kolumny prezydenckiej zatrzymywał się i częstowano dzieci słodyczami. Siostra Zuzanna pamięta też, że w czasie zimowych pobytów Prezydenta na Zadnim Groniu były organizowane zawody narciarskie, w których brały udział dzieci miejscowych górali wspólnie z dziećmi z rodziny i otoczenia prezydenta.

Po wojnie Zameczek był we władaniu Urzędu Rady Ministrów, potem był górniczym ośrodkiem wypoczynkowym. Ale dzięki staraniom władz lokalnych i prezydenta RP - w 2002 znów stał się rezydencją prezydentów RP. Dokonano kapitalnego remontu. Odrestaurowano wnętrza reprezentacyjne.

Jest możliwość zwiedzania części zameczku, ale tylko w zorganizowanych grupach, zapowiedzianych ze znacznym wyprzedzeniem.

Autorem projektu znajdującej się na terenie kompleksu, wybudowanej w 1909 r. kaplicy p.w. Świętej Jadwigi Śląskiej, był prawdopodobnie Albin Teodor Prokop. Kaplicę budowano z gotowych elementów drewnianych sprowadzonych z Przyszowic koło Rybnika. Natomiast wyposażenie wnętrza kaplicy pochodzi z rozebranego kościoła w Bystrzycy na Zaolziu. Obraz w ołtarzu ilustrujący Golgotę datowany jest na rok 1638. Powyżej - obraz „Wniebowzięcie i Koronacja Najświętszej Marii Panny" z I poł. XVII w. Autorzy tych dzieł są nieznani. Na ścianie po stronie prawej wisi krucyfiks z początku XVII w. , a jeszcze starszy krucyfiks, z pierwszej połowy XV w. wisi na chórze. Chrzcielnica autorstwa Piotra Lisowskiego jest darem prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego, figura św. Jadwigi Śląskiej jest darem Jolanty Kwaśniewskiej, a mały krucyfiks z prochami z Ziemi Świętej w ramionach krzyża to dar Marii Kaczyńskiej.

Z 1928 roku pochodzi fisharmonia firmy „Magnus Hofberg", którą przekazała Parafia Ewangelicko-Augsburska w Wiśle-Czarnem. Uzupełnieniem wyposażenia jest żeliwny piec wykonany w 1926 r. przez kuźnię „Ustroń". Jest to jeden z dwóch wykonanych wówczas egzemplarzy tego pieca.

Warto wiedzieć, że w kaplicy tej **w każdą niedzielę odprawiane jest o g. 10^{30} nabożeństwo ewangelickie,** a o g. 12^{00} msza święta. Udział w tych nabożeństwach jest dostępny dla wszystkich, ale trzeba okazać dokument tożsamości przy wejściu na teren rezydencji. Polecam to miejsce wszystkim odwiedzającym ten region.

Aldona Karska

ZAPROSZENIA NA LETNI WYPOCZYNEK

PARAFIE EWANGELICKO-AUGSBURSKIE WNIEBOWSTĄPIENIA PAŃSKIEGO oraz ŚWIĘTEJ TRÓJCY W WARSZAWIE

SERDECZNIE ZAPRASZAJĄ DZIECI DO UDZIAŁU W OBOZIE LETNIM

pod hasłem: „ Jaki piękny jest świat, który stworzył Bóg ! "

KTÓRY ODBĘDZIE SIĘ

W WIŚLE – JAWORNIKU **w terminie od 25 czerwca do 5 lipca 2009.**

W OKRESIE:
03-13.08.2009 r. w Wiśle-Jaworniku odbędzie się
OBÓZ JĘZYKA ANGIELSKIEGO
więcej informacji:
www.jawornik.eu

W obu przypadkach liczba miejsc ograniczona,
więcej informacji i zgłoszenia: Elżbieta Byrtek

WIELKI TYDZIEŃ W MEDIACH

W **Niedzielę Palmową** i podczas **Wielkiego Tygodnia** media lokalne i ogólnopolskie transmitować będą nabożeństwa Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego.

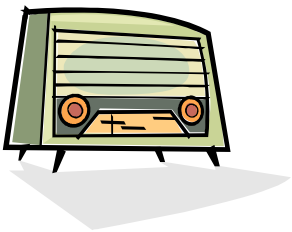

W **Niedzielę Palmową (5 kwietnia br.) o godz. 8.30 Polskie Radio Katowice** transmitować będzie na żywo nabożeństwo z kościoła w Świętochłowicach, które odprawi miejscowy proboszcz ks. Marcin Brzóska.

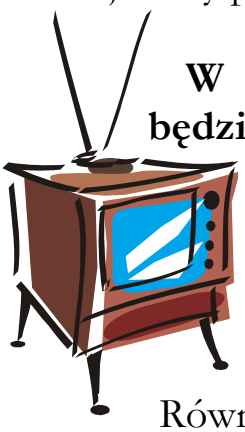

W Wielki Piątek (10 kwietnia br.) Religia.tv transmitować będzie na żywo nabożeństwo z kościoła Świętej Trójcy w Warszawie. Początek nabożeństwa o godz. 18:00. Transmisja przewidywana jest na 90 min. Nabożeństwo poprowadzą duchowni Parafii Świętej Trójcy, a kazanie wygłosi proboszcz Parafii, ks. radca Piotr Gaś.

Również w **Wielki Piątek o godz. 17.05. Polskie Radio Katowice** retransmitować wielkopiątkowe nabożeństwo ewangelickie z kościoła w Ustroniu, które odprawią: ks. radca Piotr Wowry miejscowy proboszcz, oraz ks. dr Adrian Korczago i ks. Jan Gross.

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

Parafia Ewangelicko-Augsburska Św. Trójcy:
✉ul. Kredytowa 4, 00-062 Warszawa,
☎(0-22) 556-46-60, fax: (0-22) 827-86-37
Adres internetowy: **www.trojca.waw.pl**
e-mail: **warszawa-trojca@luteranie.pl**
e-mail do Rady Parafialnej: **rada-warszawa-trojca@luteranie.pl**
konto bankowe: Nr 48 1020 1156 0000 7802 0056 1654
kancelaria parafialna czynna od wtorku do piątku w godz. 9^{00}-18^{00}
w niedziele: po nabożeństwie
(w poniedziałki i soboty kancelaria jest nieczynna)

Cmentarz Ewangelicko-Augsburski:
✉ul. Młynarska 54/58, 01-171 Warszawa, ☎(0-22)632-1014
Kancelaria cmentarna czynna z wyjątkiem sobót i niedziel:
W godz. 10^{00}-15^{00}

Ewangelicki Ośrodek Diakonii„Tabita”
✉ul. Długa 43, 05-510 Konstancin-Jeziorna,
faks: 0-22-737-64-56,
sekretariat (czynny g. 8^{00}-15^{00}) ☎ 0-22-737-64-00
recepcja (czynna całą dobę): ☎ 0-22-737-64-04
Konto bankowe: Nr 73 1020 1169 0000 8102 0076 3466
e-mail: tabita@poczta.onet.pl

Kościół Filialny Warszawa-Włochy:
✉ul. Cietrzewia 22, 02-492 Warszawa, ☎(0-22)863-77-86

❖❖❖

Parafia Ewangelicko-Augsburska
Wniebowstąpienia Pańskiego
✉ul. Puławska 2A; 02-566 Warszawa; ☎ (0-22)849-77-05
fax: (0-22)848-10-58
Adres internetowy: www.luteranie.pl/warszawa-pulawska
e-mail: pulawska@luteranie.pl

Zespół redakcyjny: Aldona Karska, ks. Piotr Gaś,
Rysunek kościoła na okładce: Joanna Tiunin

Do użytku wewnętrznego